

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban étvéve.
Egész évre 16 h.
Negyedévre 4 ..
Helyben háshoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Küldve postán szállítva.
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahéttől az
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 166. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1914 július 22

Döntés előtt.

Tegnap aláírták a diplomáciai jegyzéket Szerbiához s ma vagy holnap már tudni fogják Belgrádban, mit követel Szerbiától Magyarország és Ausztria.

Vajjon csak most tudják-e meg mindezeket?

Magyarország és Ausztria tisztességes békét akar minden szomszédjával. Nekünk semmiféle hódító szándékunk sincs. Mi még idegenben elnyomott, magyarságukból erőszakosan, barbárul kivetkőztetett véreinkért sem teszünk semmit. Mi ennek dacára Magyarország határain belül minden nemzetiségnek a legnagyobb szabadságot adjuk. Türelmesek, békeszeretők vagyunk minden képzelet határain túl — de Törökországgá még sem sülyedhetünk. Erdély, a Délvidék, Bosznia: nem Macedonia, hogy holmi martalócok veszekedjenek és osztozkodjanak rajta. (Pedig már mintha sülyednénk erre a nivóra: a Romanul már perfid módon azt meri kipellengérezni, ha Nagyváradon görög keleti vallásu magyar állampolgárok magyarul beszélnek az utcán. És mi ezt az arcátlanságot is nyugodtan türjük egyelőre. Meddig?)

A debreceni pokolgép és a szerajevói bombák dörrenése felrázhatt bennünket abból a kényelmes föltevésből, hogy a békéhez elég, ha mi akarjuk. Nemcsak rajtunk áll a vásár, hanem ellenfeleinken is. A béke örökös hangoztatásával, a nemzetiségek részére konkok osztogatásával azt értük el, hogy evés közben megjött az étvágy s míg mi Zágrábot Zagrebbé csufítottuk, vi-

szonzásul a délszláv hála orgyilkosokat küldött trónörökösünk és neje megölésére.

Nyíltan még nem támadnak ellenünk. Egyelőre csak aljas pokolgépesek és hitvány bombavetők haramiabandája intézi ellenünk ortámadásait. A szerajevói merényletnél az is kiderült állítólag, hogy a gaztett elkövetői mögött Szerbia egyes hivatalos személyei állottak.

A debreceni gaztett után csak azt lehetett megállapítani, hogy a merénylő kimenekült Románián át Oroszországba. Vagyis biztos helyen van, ahol a földi igazságszolgáltatás soha utól nem éri; aki pedig a gonosztett elkövetésében a tettést segítette, azt Bukarestben szigorúan megbüntették — 5 frankra s a csőcselék ráadásul megéljenezte. Ezzel három ember halála el van intézve. A szerajevói merénylet tetteseit azonban mi fogtuk el, mi vallattuk és a vallomásokból most már tisztán áll a magyar és az osztrák kormányok előtt, hol kell a gonosztett mozgatóit keresni.

Körülbelül mindent megmagyaráz az a tény, hogy a szerajevói vizsgálat befejezése után nyomban a külügyminiszter diplomáciai lépéseket tesz — Szerbiában.

Bécsi jóslat.

Bécs, jul. 21.

Berehtold grófot tegnap kihallgatáson fogadta a király. A király talán már ma kezébe veszi a tollat, hogy alá írjon olyan előterjesztést, amelyet egy aggastyán, aki már a 85. évébe lép, csak akkor ír alá, ha lelkiismerete mondja, hogy nincs joga magas korának szükségletei és törődöttségei szerint cselekedni. Bizonyára azt hitte, hogy életét békében fejezheti be. Hiszi ezt most is és

nem az ő nézetei, hanem a viszonyok változtak meg, amelyekhez a leg-hatalmasabb is kénytelen alkalmazkodni.

A Neue Freie Presse ezeket írja:

Még szabad a választás háboru és béke között és eddig nem történt intézkedés, amely prejudikálna a döntésnek vagy politikai tények súlyával előre eldöntené a kérdést. A király azonban nem nézheti, hogy birodalma délvidékét férgék lyukasszák át, hogy az ifjúságot szerb csábítók gonosztettekre készítsék, a társadalmat aláaknázzák, az ellene irányuló lekicsinylést Belgrádból terjesszék és folyton nyugtalanítsák.

Berehtold gróf visszajön Ischlból és talán már meg lesz állapítva az a nap, a melyen belgrádi követünknek meg kell tennie a Szerbiához való viszonyunk tisztázására irányuló lépést.

A szerb miniszterelnök hivatalos formában meg fogja tudni, hogy a szerajevói vizsgálat megállapította, hogy nemcsak magánemberek, hanem közsolgálatban állók is voltak azok, akik azáltal, hogy a gyilkosokat titkos ösvényeken átvezették a határon, ellátták bombával és pénzzel, kompromittálták magukat. Ezzel egyidejűleg az is tudomására fog jutni, hogy mit kíván a monarchia abból a célból, hogy a házi békéjének folytonos megzavarását megakadályozza és ne kerüljön minduntalan politikai válságok zürzavarába, amelyek már annyi milliárdot nyeltek el. Ezzel Szerbia válaszutra kerül, ahol a háboru és a béke utja szétágazik.

Tisza István fogalmazta a jegyzéket.

Budapestről jelentik: A régóta várt demarche nem lesz egyéb, mint szokásos diplomáciai jegyzék, amelyet belgrádi követünk fog a szerb kormánynak átnyújtani. A jegyzék szövegét a régebbi miniszteri értekezletek megállapodásainak szellemében gróf Tisza István fogalmazta. A jegyzék beavatottak értesülése szerint igen határozott, mondhatni rideg hangon tárja a szerb kormány elé a monarchia álláspontját, illetve ebből eredő követeléseit, azonban a

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Füzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kívánatra díjtalanul szolgálunk.

komor és méltóságteljes hang ellenére is megadja a lehetőséget az ügy békés elintézésére.

A jegyzékre a szerb kormány szintén jegyzékkel fog válaszolni és természetesen minden attól függ, hogy a szerb kormány milyen hangot használ és milyen álláspontot foglal el a monarchia követeléseivel szemben. Mint ahogy *Pasics*, a begujabb belgrádi jelentések szerint, tegnap este vidékre utazott, hogy a most folyó választási harcban a kormány érdekében agitáljon és körülbelül tíz napig marad távol Belgrádtól, gyors döntés nem remélhető, annál kevésbé, mert a monarchia jegyzéke sem fog időbeli határt kitűzni a válaszára.

Hogy a monarchia jegyzékét nyilvánosságra hozzák-e, vagy csak az átadás tényét fogják-e közölni, arra nézve még nem történt döntés.

ORSZAGGYULÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, júl. 21.

Beöthy Pál elnök 10 órakor nyitotta meg az ülést. Az elnöki előterjesztések során bejelenti, hogy *Giessevein Sándor* és *Mártonffy* képviselők hat heti szabadságot kérnek. A ház megadja nekik.

Tisza István gróf miniszterelnök a legfőbb számszék két jelentését mutatja be. A ház a zárszámadási bizottsághoz utasítja.

Balogh Jenő igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a — büntető ítéletek hátrányos jogkövetkezményeiről. — Ezen javaslat védelme a büntetésüket kitöltött embereknek.

Ezután megkezdik a bélyeg-vita részletes tárgyalását a 15. §-nál.

Springer Ferenc az első szónok. A 15. §. módosítását követeli. Pártolja *Bakonyi Samu* módosításait. Felakarja olvasni indoklásul azokat a számításokat, amelyeket a javaslat pénzügyi részének bírálatául elmondott.

Elnök: Kijelenti, hogy csak úgy engedni ezt meg, ha az adatok rávilágítanak a részletekre.

Polónyi Dezső: Micsoda dolog ez? Hagyjanak dolgozni bennünket.

Kun Béla: Mit szól közbe?! Az elnök úgy sem érti a dolgot.

Elnök: *Polónyi* Dezsőt kétszer egymásután rendreutasítja.

Elnök: Még egyszer rendreutasítja *Polónyi*t és figyelmezteti, hogy legközelebb a mentelmi bizottsághoz utasítja.

Springer Ferenc ezután hosszasan és alaposan indokolja módosításait, majd befejezi felszólalását.

Polónyi Dezső szólal fel ezután a 15. §-hoz.

Polónyi Dezső: Megdöbbenésének ad kifejezést, hogy mikor az ellenzék 10 órán át, rekkenő hőségben komoly munkát akar végezni, céltudatosan zavarják őket. (Helyeslés baloldalon.) Ez nem fér össze a parlamenti tárgyalás elvével. (Zaj.) A szegény néposztály hagyatéki pereinek e szakasz alapján a költségei 60 szorososan emelkednek. (Zaj a baloldalon.) Igazságszolgáltatási érdek, hogy a közönséget elriasztsák az igazságszolgáltatás igénybevételétől? (Taps a

baloldalon.) *Bakonyi* módosításait elfogadásra ajánlja, s hozzá teszi, hogy kívánja, hogy a szegény feleket mentesítsék az illetékek alól.

Sághy Gyula: A javaslat nagy hátrányokkal sújtja a polgárokat. Módosítást ajánl a 15. §. első bekezdéséhez.

Csermák Ernő: Minden képviselőnek kötelessége most megjegyzéseit megtenni. A szakasz legnagyobb eredménye, a nagy ítéleti illeték, s ez nem más, mint kétségbeesett pénzügyi erőlködés.

Bikády Antal: elitéli a javaslatot és szakaszait.

Gróf Tisza István: Az egész kérdés pénzügyi részére elmondta már véleményét. E számítás szerint a kincstár haszna nem több 4—5 millió koronánál. Ezen számítás a pénzügyminiszter adta át neki. (Derültség a baloldalon! Felkiáltások: Tudtuk!) Reméli, hogy a pénzügyminiszter kompetenciáját e kérdésben nem vonják kétségbe. (Ellentmondások a baloldalon.) Kevesebb lesz a per, kisebbedik a készkiadás, az ügyvédi díjak s ezt mindenki dicsérni fogja.

Bartos István: *Tisza* mint bélyegszakértő.

Góf Tisza István: Azok az ezer százalékos emelések csak az ellenzéki szónokoknál vannak. (Nagy zaj a baloldalon.) Csak a nagy pereknél van észrevehető emelkedés. (Ellentmondások a baloldalon.)

Teleszky János pénzügyminiszter a 15. §. változatlan elfogadását kéri.

Hantos Elemér előadó és *Polónyi* Dezső felszólalása után a 15. §-t változatlanul elfogadják.

A 16. § hoz *Baresay* Andor elsőnek nyújt be módosítást.

A 16. szakaszhoz hozzászóltak *Baresay* Andor, *Benedek* János, *Csermák* Károly, *Preszly* Elemér és *Janiga* János (munkapárti), aki a szakaszhoz módosítást ajánlott.

Tisza István gróf miniszterelnök újra reflektál az Igazmondóban megjelent cikkére és felolvasta annak egyes pontjait. Megállapítja, hogy a cikk konzekvenciája az, hogy a kisebb perekre kevesebb illeték, a közép-nagyságú perekre több és a legnagyobb perekre legnagyobb teher esik. (Ellentmondások balról.) Nem a bélyegről, hanem a pereseredményekről beszél, mert az a felfogása, hogy a kisebb és közép perek kevesbedni fognak. Nincs tehát a cikk és az ő szavai között lényeges differencia.

Elnök a vitát bezárja és addig is mig *Janiga* János indítványát írásban megszövegezi, az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után a többség az eredeti szakasz helyett és az ellenzéki indítványokkal szemben *Janiga* János indítványát fogadta el.

A 17. szakasznál *Hantos* Elemér előadó fontos módosítást indítványoz, azt, hogy a fizetési meghagyásoknál az illetéket szállítsák le. A javaslat szerint 50 százalékkal csökkentették, ő azt indítványozza, hogy negyedrésze csökkentsék le. Beigazolást nyert a miniszterelnök állítása, hogy a kisebb perekre kevesebb illeték jut, mert a fizetési meghagyás csak a kisebb pereknél van.

Jaczkó Pál: Ő is indítványozni akarta, de konstatálja, hogy a fizetési meghagyás nem válna be a gyakorlatban.

Tömeges ólfogadások.

Két órakor az elnök egy órai szünetet adott. Ezután apró felszólalások és benyuj-

tott módosítások elvetése után elfogadták a 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24. és 25. szakaszokat. Közben *Teleszky* János elismerte, hogy az ellenzék munkája határozottan üdvös, mert a módosítások sok hibát kiküszöböltek. Elfogadták még a 26. és 29. szakaszokat. Ülés vége negyed kilenckor.

Törvényjavaslat a rehabilitációról.

A képviselőház tegnapi ülésén *Balogh* Jenő igazságügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a büntető ítélet hátrányos joghatásainak megszüntetéséről. A törvényjavaslatnak az a célja, hogy azokat a jogfosztó következtetéseket, amelyek a büntető ítéleteket követi, megszüntesse. A megbecstelelt ítéleteket a magyar büntetőtörvénykönyv amugy sem ismeri, de viszont a büntető ítéleteknek számos olyan joghatásuk van, amelyek jogoktól való megfosztást vagy jogoknak korlátozását jelenti. Leginkább megvan ez a köztisztviselők minősítéséről szóló törvényben, amely kimondja, hogy köztisztviselőnek sem kinevezni, sem megválasztani olyan embert nem lehet, akit nyereségvágyból elkövetett büncselekmény miatt elítéltek.

A jogfosztó ítéletek ugyan időhöz van kötve, de ez az idő rendszerint olyan hosszú, hogy voltaképp az ítélet végleges jogfosztást jelent. A modern büntetőjog minden iránya meg egyezik abban, hogy a büntető ítéletet meg kell szabadítani jogfosztó hatásától, vagy legalább is arányosítani kell a megtorló igazsággal. A külföldi törvényhozások — legelső sorban a francia — már korán felismerték ezt a szükségességet, mely egyrészt az igazságosság elveivel megegyezik, másrészt a társadalom szempontjából is üdvös hatása.

Ezen a gondolatmeneten épül fel az a törvényjavaslat, amelyet az igazságügyminiszter ma nyújtott be. A javaslat 25 szakaszból áll és homlokterében a bírói rehabilitáció van.

A bírói rehabilitációról az 1. és 18. paragrafus rendelkezik, kimondván azt, hogy bizonyos idő leteltével minden elítéltnak joga van a bíróságtól az ítélet jogfosztó hatásának megszüntetését kérni. Ebben a kedvezményben csak a legsúlyosabb büntettek miatt elítéltek nem részesülhetnek.

A fiataloknál a rehabilitáció automatikus, a bíróságtól nem kell külön kérelmezni.

A javaslat megkülönböztet ezenkívül *kegyelmi rehabilitációt* is. *Kegyelmi* rehabilitációra azok tarthatnak igényt, akiknek a rehabilitációhoz egyébiránt joguk nem volna, de akik a büntetés kitöltése után olyan életmódot folytattak, amely a rehabilitáció kimondását méltányossá teszi.

ZAUDERER
posztódivatáruházában

Nagyvárad Zöldfa-utca 1. (Moskovits palota.)

A szezon előrehaladottsága miatt az összes raktáron lévő
férfi divat gyapjuszövetek
mélyen leszállított árban kerülnek eladásra

Tanuló fizetéssel felvétetik.

Viharos református káplánválság.

Hátat fordítottak a hivek a szónoknak. — Kudarcot vallott az esperes megnyugtatása.

Van a szalárdi járásnak egy kis községe, melynek lakói mindössze 1600-an vannak. Nyugodalmos, esendős kis magyar fészek ez, nagyobb esemény ritkán szokott itt történni. Az emberek élnek a maguk egyhangu életét, s a külvilággal nem sokat törődnek. Tulajdonképpen egy nagy tanya csoport központja ez a közhég, ahol még a vasuti állomást is az egyik pusztáról nevezték el és talán Biharmegye határain túl csak a helyiségnévtárból ismerik a nevét: Biharfélegyházát.

Ezt a nyugodalmos népet most alaposan kiforgatta mivoltjából a káplánkérdés. Az ottani református lelkész, aki már esperes, évtizedeken keresztül működött a községben és hosszú fáradságos munkájával részolgált, hogy segítőtársat adjanak mellette.

A szuperintendens méltányolta is az öreg esperes helyzetét és Debrecenből kiküldte kisegítőnek Kovács Sándort, aki már Amerikát is bejárta s így világlátott ember. A félegyházaiak meg is kedvelték a káplánt s egyhangulag mondták ki, hogy papváltáskor föltétlenül őt választják meg.

A változás még júliusban megtörtént volna és talán Kovácsot meg is választják, ha Debrecenből szigorú, minden tervezgetést keresztülhúzó intézkedést nem kap az egyház. A rendeletben tudatja a szuperintendens, hogy Kovács Sándort vissza rendeli Debrecenbe és helyébe új káplánt küld, aki vasárnap be is fog mutatkozni a hiveknek.

Az intézkedés meglepte az egész falut. Nem tudták okát találni annak, hogy az ő kedvencüket miért akarják kicserélni.

A találgatásokra nem is volt sok idő, mert a vasárnap rohamos lépésekkel érkezett meg és vele együtt a faluban termelt az új káplán is. Erre a hivek vakmerő lépésre határozták el magukat. Kimondták, hogy nekik más pap nem kell, más ember prédikációját nem hallgatják meg és ha eljön mégis az új pap, akkor . . .

És vasárnap délelőtt a biharfélegyházai református templom zsufolásig megtelt a hivekkel. Az új lelkész örömpesve ment fel a szószékre, azt hitte, hogy a község megváltoztatta első álláspontját. A templomban mélységes, ugynevezett vihar előtti csend uralkodott.

A káplán megkezdte beszédét. Az első szót sem mondhatta ki, mikor a templom közönsége egyszerre felállott s hátat fordítva a papnak tódult kitelé az ajtókon. Egykét öreg anyóka maradt benn, de ezek is csakhamar kijöttek.

Kint a templom előtt zugott a nép, fenyegető kiáltásokat lehetett hallani.

— Nem hallgatjuk meg!

— Nem kell az új pap!

— Agyonverjük, aki meghallgatja!

Az emberek egyre indulatosabbak lettek s félős volt, hogy komolyabb baj is következhet be és a kiküldött káplán jobbnak találta visszautazni Debrecenbe.

Az izgatott embereknél az esperes min-

dent elkövetett, hogy megnyugtassa őket. A lelkükre igyekezett beszélni, hivatkozott a szuperintendens akaratára, majd végül kijelentette, hogy Kovács Sándornak még nincs meg a megfelelő papi vizsgája és ezért nem hozhatják most mindjárt Félegyházára.

Hiába való volt minden. Az egyháztanács nem hallgatta meg az öreg esperest, hanem követelte a kisegítő káplán visszahelyezését.

Végül az esperes is felhagyott a békitgetésekkel és jelentést tett a történekről a szuperintendensnél.

Félegyházán azóta pap nélkül vannak a hivek, csak a rektor imádkozik olykor-olykor a békétlenkedő félegyháziaknak. A fejlemények elé nagy érdeklődéssel néz a község.

Ujabb csapás a városi pénztárra.

Vásári zárlat.

Az általános közgazdasági krízis már eddig is tetemes kárt okozott Nagyvárad városának, szerencsére azonban úgy a múlt évben, mint a folyó év hat hónapjában semmiféle állapotbetegség nem fordult elő, amely Nagyvárad város állatforgalmát korlátozta volna. Ennek dacára a folyó évben a vámbevételek az első hat hónap alatt mintegy nyolcezer koronával csökkentek.

Ennek oka abban keresendő, hogy az elmúlt év igen silány volt mezőgazdasági szempontból is, tehát a vidéki közönségnek nem nagyon volt mit beszállítani a nagyváradra piacra.

A mostani, kissé kedvezőbb termés kilátások reményt nyújtottak, hogy most nyáron és az őszön az eddigi 8 ezer korona könnyen, pár hét alatt behozható, a rendszerint ilyenkor tapasztalható élénkebb heti vásárok révén.

Most azonban ezeket a reményeket halomra döntötte az állatvásárra elrendelt zárlat, amelyet hétfőn, tegnapelőtt rendelt el a hatóság, mert az állami állatorvos a száj- és körömfájást konstatálta a hasított körmű állatoknál.

Már a hétfői marhavásárt és sertésvásárt nem tartották meg a nagyváradai állatvásár téren.

Az eddigi 8 ezer korona köveztvámbevételek csökkenés tehát nem hogy pótolva lenne, de még nagyobb bevétel csökkenésre van kilátás, ha csak pár hétig tart is a zárlat. Pedig kitudja, mikor oldják fel a nagyváradai állatvásárt a zárlat alól.

A város károsodása a zárlat miatt igen tetemes, nem csak azért, mert az állatvásár, lovásárt kivéve, szünetel, hanem azért is, mert a zárlat folytán egyáltalán nem szabad mással, mint lovas szekerről bejönni Nagyváradra s az ökor szekerek teljesen ki vannak tiltva. Tehát nem csak az állatvásár szünetel, hanem az ökoros szekér forgalom is, ami pedig legalább is a vidéki kocsis forgalom felét teszi ki.

Az állatvásár betiltása és a zárlat Nagyvárad városára súlyos veszteséget jelent s a vámbevételek zárszámadásában nehéz ezekkel marad vissza a bevétel az állatvásár miatt.

Költözködő járásbiróság.

Julius 27-től az Andrényi-palotában tárgyalnak.

Hosszas tárgyalások után itt van a tény, hogy a nagyvárad-vidéki járásbiróság már megkezdte az áthurokolást a Deák Ferenc-utcai Andrényi-palotába. Szó volt arról is, hogy a városi járásbiróságot telepítik ki a törvényszéki palotából, de ez sokkal nagyobb kellemetlenséget rótt volna a jogkereső közönségre s azért az ment határozatba, hogy a kisebb forgalmu vidéki járásbiróság költözik külön. A költözködés a napokban befejezést nyer s e hó 27-től kezdve a tárgyalásokat már az Andrényi-palota II. emeletén fogják megtartani.

Átköltözik ide a fiatalokúak bírósága is, s ezzel a törvényszéki palota egész földszintje felszabadul s helyére a városi járásbiróság költözik le az első emeletről. Ugyan csak a földszinten lesz elhelyezve a telekkönyvi ügyosztály. Ugyanis a január 1-én életbelépő új perrendtartás a városi járásbiróságot telekkönyvi hatósággal ruhazza fel. Most vannak folyamatban a kinevezések, illetve áthelyezések a városi telekkönyvi ügyosztályhoz.

A törvényszéki palota egész első és második emeletén a törvényszék fog elhelyezkedni.

A vidéki járásbiróság vezetője a következő értesítéssel adja a közönség tudomására a járásbiróság elköltözését:

Tudomására adom a jogkereső közönségnek, hogy a nagyvárad-vidéki kir. járásbiróságnak az Andrényi-palotába (Újváros, Deák Ferenc-utca) történt kihelyezése miatt a bíróság kiköltözése az említett épület II. emeletére e héten megtörténik és f. évi július hó 27-étől kezdve a tárgyalások már ott fognak megtartatni. E bíróság elé idézettek tehát e naptól kezdve már az említett helyen tartoznak megjelenni.

Marosi Endre,
kir. járásbíró.

A munkásbiztosítás reformja.

A munkásbiztosítási törvény reformját előkészítő munkálatok lassan haladnak s ma már nem igen lehet szó arról, hogy a reform végrehajtására még a folyó évben sor kerüljön.

A késedelem legfőbb oka, hogy maguk az érdekeltek, akik minden alkalommal a mostani törvény hiányosságait hangoztatják, ezek megszüntetésére alkalmas javaslatot tenni nem tudnak. Még a legfontosabb alapvető kérdésben sem értenek egyet a reformot sürgetők és követelők: vajjon államosítani kellene-e a kerületi pénztárakat, vagy pedig megint összekapcsolni az ipartestületek működésével? Mindkét megoldási módnak egyforma számmal vannak hivei és ellenzői.

A kereskedelmi miniszteriumban az ipartestületi betegsegélyző pártján vannak. Az ipartörvény revíziója azonban nem késhehet sokáig s az új ipartörvény az ipartestületek intézményét is alaposan fel fogja forgatni, ami azután a betegsegélyző törvény újabb s immár harmadik módosítását tenné szükségessé.

Egy régi vallásos festmény.

A bizanci stíl remeke. — Keresik a kép eredetét és értékét.

Letűt világok legbeszédesebb hirmondói a művészi emlékek. Egész korok illata, egy szenvedő barát áhitatos lyrája kering az iniciálék vékony vonalaiban. Sokszor átpiroslik a vér a fekete betűkön, serlegek, kupák aranyozott alakjai hűen megőrizték az ötvös-művész finom álmait. Csak érteni kell a művészek nyelvét és az ember többé nem esudálkozik a régiség gyűjtők, a rajongók lelkesedésén.

Legtöbbször azért kallódik el igen sok műtárgy, mert olyan emberek közé sodródott, akik idegenül néznek reá, akinek sejtelmük sincs, hogy mennivre benne van egy antik müben egy század lelke, a művész izlése és egész lénye.

Azért tiszteletreméltó minden olyan törekvés, amely nem engedi beporosodni, padlásra kerülni a régi kincseket. A napokban Nagyváradon egy igen értékes kép került elő, amelynek különös stílusáról, értékéről és becséről nagy lelkesedéssel beszél egy-két ember. Kötelességünk azok figyelmét is felhívni rá, akik kiválóan értenek a régi kincsek megbecsüléséhez. És itt első sorban dr. Karácsonyi János kanonokra, a kiváló hisztórikusra s dr. Némethy Gyula szeminárium rektorra, a finom érzékű és rendkívül képzett esztétikusra gondolunk.

A szóban levő kép dr. Beszedits Dzsó nyug. járásbíró tulajdonában van. Kálváriautca 16. szám alatt lakik a kedves öreg ur, aki féltő szeretettel őrizi ezt a mondhatni családi kincset.

Több száz éve van már ez a kép a familia birtokában. Hamisítatlan keleti munka, a hajdani ragyogó színek sárgulása, bágyadt fénye, a stílus határozott jellege egyenesen rávall a bizanci iskola tömörségére; mély háttérben ott van a bizanci stílust annyira jellemző arany háttér az alakok önálló élete

még most is erősen adja vissza a mozgást, az életet.

A kép rendkívüli érdekessége az, hogy az egész egy darab. T. i. a keret és meg a kép is egy darabból áll. Még pedig valószínűleg pácolt rózsafa az egész.

Olyan sulyos, hogy aki kezébe veszi, azt hiszi, hogy fémet emel. Circa 50 cm. széles és 70 cm. hosszú. Tárgya tisztára vallásos. Középen egy Mária kép van, a Szűz Anya karján tartja a kis Jézust. Ez a legnagyobb kép. Ezt vékony rózsafa keret szegélyezi s körülötte apró miniatür galéria van.

Többek közt részlet az Urvacsoráról, aztán egy égi jelenet, az angolok kórusa stb. Valamennyi barna kerettel szegélyezett.

Kétségtelen, hogy ez a kép egyike a legértékesebb falfestészeti termékeknek, amelynek különös becsét a ritkaság és a régiség adja meg.

A kis Jézus kezében zászlócska leng, rajta valami jelmondat Cyrill betűkkel írva. Ugyanaz a görög hatás érzik a többi felíráson, amelyekkel a Corvinákban találkozunk az ember. Az időt tekintve a XV.—XVI. századra lehet következtetni az írásból s a betűkről.

Maga a kép tulajdonosa nagyon szeretne erről a ritka képről szakvéleményt hallani, szeretné ha eredetére, értékére nézve határozott kijelentést tenne a hozzáértő. Egész családi hagyomány van a kép mögött, misztikus történet, amelynek érdekes részleteit most szedik össze a familia levéltárából.

Mindenesetre érdekes volna, ha kiderülne, hogy ez a kép egy egész kor művészi stílusának olyan terméke, amelyből már alig van, vagy talán nincs is több példány.

Maszlagot hint a Társadalomtudományi Társaság Zavarják a dolgozó tanítókat.

Eddig csak télen alkalmatlankodott a Társadalomtudományi Társaság. Most úgy látszik, hogy a nyarat is el akarják rontani. Még pedig olyan embereket akarnak hálójukba keríteni, akik az esztendő legforróbb napjait is áldásos, becsületes munkában töltik el.

A közönség tudja a Tiszántul több közleményéből, hogy a tanítók számára két tanfolyam is van ezen a nyáron Nagyváradon. Egy méhérszeti és egy ipariskolai. Elképzelhető, hogy mennyire fáradtak a hallgatók, akik tiz hónapi munka után még most alapos gondal és ambícióval készülnek a tanfolyami vizsgákra.

És a Társadalomtudományi Társaság nem sajnálja még jobban megterhelni őket. Az ipariskolában egy obskurus ívet köröztet a fentnevezett társaság, amelyen felhívja a tanfolyamon lévő tanítókat, hogy azt a kis szabadidejüket áldozzák a társaság üdvöztető eszémeinek.

Mint értesülünk dr. György Ernő meg-

jelent az igazgató irodában és élő szóval is megismételte a felhívást. Mindjárt adott is egy kis izelítőt a programmból. A tanítók egyenkint hagyták el a termet, mert már maga a programm kellemetlenül hatott rájuk. A mai társadalmi rend ellen beszélt a hivatlan szóok és természetesen a papokat sinfelte.

Nem tekintve azt, hogy az ipariskolai tanfolyamnak semmi köze sem a mai társadalmi rendhez, sem a papokhoz, sem a Társadalomtudományi Társasághoz, kérdjük, — hogy mi jogon ment a tanítók közé dr. György Ernő? . . .

Hiszen ugyanilyen jogcimen legközelebb a cirkuszigazgató vagy a gyepmester jelentkezik a tanfolyamon, hogy ő is akar előadást tartani.

A tanfolyam állami felügyelet alatt áll, állami kezdeményezésre indult meg. Csováljuk a vezetőség elnézését, amellyel eltűrte, hogy dr. György Ernő a tanítók megállapított programját megzavarja. Maguk a tanítók határozottan visszautasítják ezt a felkínálkozást. De elvárjuk, hogy a további kellemtelenségek elkerülése végett a vezetőség intézkedik, hogy a fölösleges szabadkőműves maszlag elmaradjon a kurzusról.

A román-bolgár határincidensek. A Bolgár Távirati Iroda jelenti: A román követségnek átadott verbális jegyzékben a kolgár kormány nemzetközi ankét egybehívását kéri a román-bolgár határon történt incidensek elintézése végett. Az ankéten külföldi katonai attasék vennének részt és a román kormány tetszése szerint vagy Szófiában, vagy Bukarestben gyűlnének össze.

A tegnapi nap a bolgár román határon nyugodtan telt el. Csak Kotulu határállomáson intéztek román katonák támadást az őrség ellen. A románok tüzelését a bolgárok nem viszonzták. A délelőtt 11 órakor kezdett támadást a románok délután 2 órakor, majd éjjel 11 órakor megújították. Közben a román katonák megsebesítettek egy arra haladó török embert, aki Romániába akart menni. A román katonák számra mintegy huszan, oly helyről lőttek, amely hatszáz lépésnyire volt a határtól, de bolgár területen.

A nagyhatalmak és Vilmos fejedelem.

Bécs, július 21.

Diplomáciai forrásból származó értesülés szerint a nagyhatalmak közt eszmeesere folyik arról, hogy milyen segítséget nyujtsanak Vilmos albán fejedelemnek abból a célból, hogy biztosítsák uralkodását. A legutóbbi időben a nagyhatalmak kormányai közt az a nézet alakult ki, hogy Vilmos fejedelem nem alkalmas Albánia kormányzására és hogy ennek az országnak nem tesznek szolgálatot, ha olyan fejedelmet kényszerítenek rá, akiről a lakosságnak nagyrésze nem akar tudni. Abban az eszmeeserében, amely az utódlás kérdéséről folyt, nagy akadályok támadtak. Mohamedán fejedelmet nem lehet adni az országnak, a keresztény balkán államokra való tekintettel.

A keresztény vallású jelöltek között pedig nincs olyan, akit minden nagyhatalom elfogadna. Bonaparte Roland herceg jelöltségét rövidesen elejtették, mert Konstantin görög herceg apósa s nem látnak benne garanciát arra, hogy Albániában önálló politikát fog csinálni.

A Bourbon-házból is jelentkeztek jelöltek, de ezeket sem fogadták el. Ilyenformán arra a meggyőződésre jutottak, hogy a felforgó körülmények közt a leghelyesebb, ha Vilmos fejedelmet tartják meg trónján, de ez csak úgy lehetséges, ha pénzt és lehetőséget adnak neki arra, hogy milic-hadsereget tartson.

Ugy látszik, nem tekintik helyesnek azt a pár hét előtt lanszirozott tervet, hogy Skutari nemzetközi helyőrségeinek tisztjeivel albán milic-hadsereget képeztesse ki. E kérdés megoldása még bizonyos ideig el fog tartani, mert most nagy akadályokba ütközik.

Az albán állami bankra vonatkozó néhány hét előtt megakadt tárgyalásokat a legutóbbi napokban folytatták, úgy, hogy remény van e kérdés közeli és végleges megoldására.

AZ OLÁH LEGÉNY halálos szerelme.

Magyar lányt szeretett.

*

Biharmegye déli csücskében Rény csak egy olyan kis oláh falu, aminő akárhány van errefelé. Pár száz kucsmafedei kis viskóból áll az egész, de ezeknek apró ablakai mögött szívós erővel fülled meg a faji ragaszkodás, a magyartól való elkülönülés levegője s aligha fog olyan egyhamar tovasszállani. Erről beszél az alábbi eset is, melyet belényesi tudósítónk telefonon közölt velünk.

Vulcs Vazul jómódu oláh gazda Rényben. A többi között katona-sorból szabadult fia volt, akit az öreg úgy szeretett, hogy mindenét rá akarta testálni. Pár hónappal ezelőtt a fiu feleség után nézett s csakhamar rá talált is egy szép magyar lányra. Az apja azonban hallani sem akart a házasságról, hanem kitagadással fenyegette fiát, ha magyar lányt vesz el. Vegyen akárkit, akár milyen szegényt, csak román legyen. A fiu azonban nem hajtott a szóra, hanem összeköltött a lánnyal és elmentek lakni a szomszéd faluba.

Pár hétig éltek így, de mert a fiu szépen, becsülettel megakart esküdni a lánnyal, most vasárnap visszament az apjához és kérte, hogy egyezzen bele a házasságba s legalább a ruháit adja oda neki. Az apja előbb veszekedett vele, azután kizavarta.

A fiut nagyon elkeserítette az apja szigorúsága, a faluban szerzett egy revolvért s haza ment a szerelmeséhez. Sirva panaszkolta el bánatát, majd irt az apjának egy rövid levelet, hogy ő más lánnyal sose lesz boldog, így pedig nem tud élni s kedvese szemeláttára hasbalötte magát. Még vasárnap beszállították a belényesi kórházba, ahol tegnap délután meghalt.

..HIREK..

■ ■ ■

* **Gróf Széchényi Miklós Győrött.** A Magyar Kurir jelenti: Széchényi Miklós gróf v. b. t. t., nagyváradi püspök vasárnap Győrbe érkezett, ahol dr. Balics Lajos káptalani helynök vendége volt. Innen automobilon rokonai látogatására Vasvárra utazott, ahol hosszabb időt fog eltölteni.

* **Bordé Ferenc főjegyző szabadságon.** Bordé Ferenc városi főjegyzőnek, súlyosabb természetű betegsége folytán Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ez év május havában 3 havi szabadságidőt engedélyezett. Bordé főjegyző a szabadságidő dacára, majdnem állandóan feljárt hivatalába. A három hónapi szabadságidő ma, július 22 én lejár, a főjegyző egészségi állapota némileg örvedetesen javult, de még nem állott annyira helyre, hogy hivatalát újból rendszeresen elláthassa, miért is újabb három hónapi szabadságidőt kért Bordé Ferenc. A törvényhatóság bizonyára szó nélkül megadja az újabb szabadságidőt, régi, buzgó vezető tisztviselőjének.

* **Megjött a kánikula.** Elérkezett az év legforróbb időszaka: ma, Mária Magdolna napján kezdődik a kánikula s tart augusztus 24-ig, Bertalan napjáig. A forróság különben már megelőzte a kalendáriumot, mert körülbelül egy hét óta aszfaltolvasztó hőség szakad a városra, már a kora délelőtti órákban. Medárdnak köszönhető, hogy gondoskodott egy kis hűsítőről. Majd nem minden nap pontosan megjelenik az eső hozó felhős hol kisebb, hol nagyobb záporral végig locsolja a várost. Tegnap délután 4 órakor is nagy zápor eső volt Nagyváradon. Egy negyed óráig ömlött az eső, részben derült napfény mellett. A nyári zápor azonban éppen nem hűtötte le a levegőt, csak tisztára mosta az aszfaltot. És ez is valami, mert a hirtelen lezönlő zápor nagyobb tisztogatást végez Nagyváradon pár perc alatt, mint a sok pénzbe kerülő utcaseprés egy hónap alatt.

* **A Petőfi Sándor Asztaltársaság** mélyen tisztelt tagjait folyó hó 22-én este 8 órára a Röllich Béla szövetkezeti vendéglő rendes helyiségében tartandó értekezletre tisztelettel meghívom. Tárty: A folyó hó 31-én Petőfi Sándor halálának évfordulóján tartandó ünnepély programjának megállapítása. Hazafias üdvözléssel: Eisele Sándor, elnök.

* **Grósz Sándor temetése.** Tegnap temették el Grósz Sándort, a Belvárosi Népbank volt vezérigazgatóját. A temetést Grün Márton rabbi helyettes végezte, aki a halott felett megható gyászbeszédet tartott. Nagy számú gyászoló közönség kísérte ki a koporsót a vasutállomásra. A halottat Verpelétre szállították, hol a családi sírboltban temetik el.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután Tar Imre gyógyszerész temetése. A halottas háznál a rokonokon kívül nagyszámmal jelentek meg az elhunyt jóbarátai és tisztelői. A diszes ércoporsót a család koszorui fedték. A koporsó felett Dankó Béla ref. lelkész megható imát mondott, amely után feltették a masszív ércoporsót a diszes üveges diszkocsira és megindult az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték az elhunytat. A gyászoló család, a rokonok és a jóbarátok szebbnél-szebb koszorukat küldték a koporsóra. A diszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte.

* **Dr Dajka Endre vezércikke a Magyar Iparban.** Az ország első ipari szaklapja: a Magyar Ipar vezérhelyén egy feltűnést keltő cikket közöl dr Dajka Endre rendőrkapitány tollából. E tartalmas cikkben reámutat dr Dajka Endre arra, hogy a magyar iparosképzés egyik legnagyobb hátránya a közép és nagyiparosságnak a tanoncképzéstől való valóságos irtozása, a léttel küzdő kisiparosság javarésze pedig nincs megfelelő képessége és anyagi ereje a tanoncneveléshez. A közép és nagyiparosságnak ez a kötelességmúltsága okozza azután a hiányos tanoncnevelés mellett azt is, hogy az intelligensebb középosztály nem adja kellően iskolázott gyermekeit az iparospályára, a szegények iskolázatlan gyermekei pedig nagyon selejtes iparosanyagot szolgáltatnak. — Dr Dajka Endre nézete szerint ezen az országos bajon csak társadalmi uton lehetne segíteni. Az Országos Iparegyesületnek volna hivatása kezébe venni az ügyet, reábirva az iparhatóságokat, ipartestületeket,

iparosiskolákat, ipari és érdekelt társadalmi egyesületeket arra, hogy a tanoncközvetítés eddig teljesen elhanyagolt ügyét karolják fel és hassanak oda, hogy a jelentkező tananyag lehetőleg a segédek létszáma arányában nyerjen az egyes iparosoknál elhelyezést. Ilyképen a jövő iparostanone anyagát és annak kiképzését rövid idő alatt meg lehetne javítani s rövid időn belül egy intelligensebb, képzetesebb magyar iparososztály nevelődne.

* **Wartha Vince meghalt.** A magyar tudományos életnek nagy vesztesége van: tegnapelőtt este meghalt a műegyetem tanári karának egyik büszkesége, a külföldön is elismert tudós professzora: Wartha Vince dr. Hetven esztendő múlt s ebből a nagy időből negyvennégy évet töltött a műegyetemen katedráján, ahol a kémiai technológiai tanszéket töltötte be. Több ízben dékáni és egyszer rektori méltóságot viselt. Wartha Vince ötödfél évvel ezelőtt vonult nyugalomba, amidőn orvosi nyelven „remegő benulás” lepte meg. Azóta a Tisztviselőtelepen lévő házában ágyhoz szögezte a kórság. Felesége, a maga is tudós orvosnő, dr. Huggonai Vilma grófnő nagy önfeláldozással ápolta férjét. Már napok óta válságos volt Wartha állapota s Kétyl Károly báró több ízben konzultált betegágyánál.

* **A felekezetenélküli erkölcs-tan csődje.** A bajor iskolákban eddig felekezetenélküli erkölcs-tant is tanítottak. A katolikus papság hevesen agított ez ellen. Küzdelme sikerrel járt. Knilling közoktatási miniszter megígérte, hogy a felekezetenélküli erkölcs-tant nem engedi többé taníttatni. Kitént, hogy ez a tanítás nem maradt meg tisztán etikainak, hanem panteista, sőt néha egyenesen ateista jelleget öltött. Az állami felügyelet nem bizonyult megfelelő féknek. Minthogy pedig az ilyen tanítás az igazi kultúrával és a nép nézetével ellenkezik, a kormány nem engedheti azt meg. Az alkotmány különben sem adja meg a jogot a szülőknek ahhoz, hogy gyermekeiket a vallás-erkölcsön kívül neveljék, ám-bár az is igaz, nem is kényszeríti őket, hogy gyermekeiket vallástanra tanítsák. A miniszter nyilatkozata országsszerte nagy meglepedést keltett.

* **Pénz nélkül nincs vásár!** Igen helyes! — gondolja mindenki, nem így azonban Bani Floare nagyváradi lakos. Ő ugyanis egy fillér nélkül vásárlásra szánta magát: még pedig en gross. Evégből tegnap még a hajnali órákban megjelent a kispiacon s minden érkező árust hangos kiáltozással fogadott, hogy akár le se pakkoljon, ő meg veszi minden holmiját. Az emberek azonban már jól ismerték s még szóba se álltak vele, ami nagyon elkeserítette a vásárló kedvű asszonyságot. Sirt, átkozódott, kiáltozott — míg végre valami ismerőse kocsiba ültette s elvitték haza. Csendes tébolyodott szegény, aki csak nem rég szabadult ki az elmekórházból. Otthon vették újból ápolás alá.

* **A kassai Rákóczi-emlék.** Kassáról jelentik: A kassai dombon pár hét óta nagy művészi munka folyik. Dudits Andor festőművész Rákóczi Ferenc siremléke fölé most festi azt a három főrészből álló falkép, amelynek elkészítésével mint pályanyertest megbízták. A három részből álló kép első része Rákóczi életét örökíti meg; rajta van Zrinyi Ilona, aki bölcsője felett órkodik, rajta a gyermek Rákóczi, a bécsujhelyi fo-

goly, Beresényi és a többi kurucvezér, a diadalmas évek és a bujdosás kora, XIV. Lajos udvara, a török szultánnal való összeköttetés, Mikes Kelemen, Rodostó. A másik részen a fejedelem sirboltja van, amint az uralkodó a béke olaját küldi a dicső hamvakhoz a nemzet koszorúja mellé. A harmadik kép Rákóczi Ferenc hamvainak hazahozatalát örökíti meg. Dudits Andor nagy buzgalommal dolgozik a hatalmas triptichon megfestésén és valószínű, hogy művét ez év végére befejezi.

* **Megszökött örült asszony.** Az elmekórházból tegnap hajnalban megszökött T. S. nevű örült asszony. A szőlők közé futott vadvirágot tűzött a hajába és népdalokat énekelt. A vincellérek és az ápolók hatalmas hajsza után tudták csak elfogni.

* **Ma, szerdán este** nagy operett estélyt rendez a m. kir. honvéd zenekar a Fekete Sas kávéházba a következő műsorral: 1. Hódoló induló Siguárd Jorsalfár suiteből Grieg. 2. Nyitány a „Windsori vig nők” c. op. Nicolai. 3. Egyveleg „Lammermoori Lucia” c. op. Donizetti. 4. a) Magyar románc hegedű solo Lányi. b) Magyar ábránd hegedű solo Lehár. 5. Nagy ábránd „Tosca” c. op. Puccini. 6. Nyitány „Tell Vilmos” c. op. Rossini. 7. Román egyveleg Bures. 8. Zárinduló Albert.

**Ifj. Voszka Ferenc
és Társa** cipész mesterek
Szilágyi Dezső-utca 6. szám.
! Mértékszerinti megrendelések a legpontosabban. !
Kath. Kör tagoknak előírt engedménnyel.

x **Aszódy Mihály** Trieszti Kávé, Tea behozatala Nagyvárád, Kossuth-utca Sas palota Telefon 635. sz. Kakao ajánlat. A Banán kakao a gyermek világot meghódította a szülők öröme, ezen kakaótól a gyermekek hiznak, erősödnek, rendkívül táperejű. E kakaónak 1/4 kilója 1 korona, 1/8 kiló 50 fillér. Nagyvárádon egyedüli főlerakat Kossuth-utcán és a Rákóczi-úti új kávéüzlet-mben van. Hollandi kakao 1/4 kiló 1 korona, 1/8 kiló 50 fillér, 1 kiló 3-60 fill. Ajánlom Rákóczi-úti Csokoládé Király fiók üzletmet a cukorka vásárló közönség figyelmébe. Kugler Gerbeaud bonbonokkal felszerelve Egyidejűleg méltóztassék a zódi 8 féle zamatu pörkölt kávéit meghozatni, mely izre és zamatra utánozhatatlan. Mindkét üzletben motorüzemű kávépörkölt. Tea, rum, cognac, gyógy bor, likőrök, kotányi édes paprika, sajt, szalámi, lipói turó, méz, zsemek er deti angró ában lesz számítva. Japán szervizek a Rákóczi-úti üzlettem kirakatán látható.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacs vay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**
Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

* **Rendkívül** életre való, kipróbált modern intézményt ajánlunk tisztelt olvasóink szives figyelmébe a Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30-ik száma alatt fennálló Magyar Otthon penzióban. Évek óta általánosan kedvelt, pompásan bevált, családi szálló ez, ahol mérsékelt napi áron, (mindössze három koronáért is és fokozatosan feljebb) teljes ellátáshoz és lakáshoz, szépen butorozott külön bejárattal szobákhoz lehet jutni. Vidékiek, akik rövidebb-hosszabb időt kívánnak a fővárosban tölteni, szórakozás, vagy üzleti ügyek intézése végett, a Magyar Otthon barátságos hajlékaiban nyugalmasan berendezkedhetnek. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak és más hivatásuk még kivételesen kedvezmény jár ki. Iskolák vakációk, tanulmányi kirándulásai számára egyenesen megbecsülhetetlen a Magyar Otthon! Villamos világítás! Tükrös szekrények!

x **Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-ut** 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csiz-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Tak.-pénztár r.-t.-nál, Kossuth-utca 6.

x **Női fehér vászon fél cipő** amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona. szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehéreműek legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis Rípa vendéglő mellett. Telefon 13—70.

x **A legjobb akarattal kérem** győződjön meg a világhírű Rádium Bohémi, Japán Roma hegedű hur különlegességeimről Gramofon lemez újdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környe, Fráter nagysikerű felvételei. Saját készítményű modern cimballmok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

x **A legújabb párisi kalap-újdonságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók. Nagy Sándor-utca (Weisslovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznoinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x **Korona-kávéház.** A jókedvű és fesztelen mulatozásnak ma Nagyvárádon egyetlen tanyája: a Korona-kávéház, ahol minden este Nagy Misu daltársulata tart nívós előadást. A társulat starja Kincses Vica, a fiatal és csodaszép szubrett, akinek énekművészeténél csak táncvetésége nagyobb. A kittinó Gyöngyi pár továbbra is vonzerővel hat, Szende Mancsi és Lukács Teri táncduettje minden este osztatlan tapsviharban részesül.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Kiadó lakások.** Szacs vay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtalálhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag
Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók

**IGAZSÁG
SZOLGÁLTATÁS**

Caillauxné pöre.

Caillauxné pöre nagy érdeklődés mellett folyik Párisban. A tárgyalás során tisztázták azt a kérdést, hogy Calmette szobája teljesen világos volt. Bourget író, a Figaró munkatársa elmondja, hogy ő vette át a szolgától Caillauxné névjegyét. Megkérdezte Callmettet, hogy fogadja e?

— Nem tagadhatom meg egy nő elfogadását, mondta Callmette. Bourget politikai okot is lát a gyilkosság mögött.

A Figaró egyik szerkesztője vallotta, hogy a szerkesztőségben elégettek két okmányt, amit a főállamügyész küldött Callmettenek.

Poincaré köztársasági elnök vallomását felolvasták. A pörre nézve nem tartalmaz lényeges momentumokat.

A férj kihallgatása.

A közönség izgatottsága az esti órákban tetőfokra hágott, amikor magát a férfit, Caillauxt kezdték kihallgatni.

Caillaux ismerteti első házasságát. Azután elmondja, hogy hogyan ismerkedett meg mostani feleségével. Mikor a Figaró hevesen támadta, megkérdezte az ügyvédek, hogy mit tehet a lap ellen? . . .

Az ügyvédek véleménye szerint nem tehetett a lap ellen semmit sem. Mikor ezt közölte feleségével, az hevesen kitört és azt mondta:

— Ne is tégy! Én vagyok a te ügyvéded! . . .

A részletekre kíváncsi tömeg hihetetlen csendben ül és lesi a kényes ügy kulissza titkait.

A tárgyalást ma reggel 9 órakor folytatják.

IRODALOM

Mikszáth Kálmán Pósa Lajosról. Harmincesztendővel ezelőtt a „nagy palóc” még szegedi újságíró volt és Pósa Lajos még alig-alig ösmert fiatal poéta, a mikor Mikszáth Kálmán „Egy jó fia-

tal poéta" címmel gyönyörű cikket irt Pósról. Azóta már mind a ketten elköltöztek örökre tőlünk és az Uj Idők most Pósa halála alkalmával közli Mikszáth ragyogó tollal megírt cikkét. Közli még a Pósa nekrológját, egy bokrétára való verset az elhalt, kitűnő költő java terméséből, továbbá Dingha Béla apró följegyzéseit Pósa életéből. Elbeszélést Krudy Gyula és Bónyi Adorján irtak. Malonyai Dezső és Fazekas Pál regényét. Adorján Andorszines cikkét közli még a lap, meg Szabó Ödön egy Elefanta-sziget sziklatemplomait ösmerteti a „Séták a nagyvilágban” népszerű rovatában. Lőrinczy György verse, apróbb cikkek és számos érdekes kép tarkítja még a lapot.

A Cél legutóbbi száma a következő kiválóan érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Szemere Miklós: Ferenc Ferdinánd. Nyáry Albert báró: Versek. Dr. Mécsáros Gyula: a turáni eszme fejlődése a közeli keleten. Lázár István: Bucsú a harangtól. Nyáry Albert báró: A palóc kérdés. A szerajevói eset tanulságai. Közgazdaság: Kepe. A temesvári előterjesztések és határozatok. Támadások a temesvári gazdagylés ellen. Utóhangok a temesvári gazdagylésre. Állattenyésztésünk vámvédelme a jövőben. Szemle: a Román nemzetiségi kérdés. Zselénszky Róbert gróf reflexiói. Román szemle. A Slovenszky Tyzdenik a magyar gazdák munkásságáról s a temesvári nagygyűlésről. Erdély megerősítése. Nemzetiségi (román és pánszláv) lapok a trónörökös haláláról. A csanádi püspök a földművelés és a hit vonatkozásairól. Irodalom - Művészet: Viviana. Liszka Árpád: Horváth Ákos versei. Sport: a magyar fiatal céllövők diadala a bécsi „Jungschütz” versenyen.

NYILTÉR

Reisz Miksa

butorgyára **BÉKÉSCSABA**
NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

TÁVIRÁTOK

A trónörökös Budapesten.

Bécs, jul. 21.

(Saját tud.) Károly Ferenc József a jövő hónapban Budapestre érkezik és nejével együtt a kir. palotában fognak megszállni.

Interpellációk.

Budapest, jul. 21.

(Saját tudósítónktól.) Az interpellációs könyvbe a mai napra a következők jegyezték be interpellációkat: Mezős Béla a balkáni helyzetről, Andrássy Gyula a külpolitikai helyzetről; gr. Eszterházy Mihály a palotaőrségről Rakovszky István a predeáli Mannlicher fegyverraktárról. Az elnök indítványára az interpellációkra 7 órakor térnek rá.

Berchtold kihallgatása.

Bécs, július 21.

(Saját tud.) Gróf Berchtold kihallgatásáról fantasztikus hírek kerültek forgalomba. Hír szerint elbocsátása a háborút jelentené. Most izgatottan várják Bécsben, hogy a politikai körök számára hogyan és mit fog mondani a királyi audenciáról.

Czernin visszatérése.

Bukarest, július 21.

(Saját tudósítónktól.) Czernin gr. visszatért bukaresti állásába. Bukarestben ez nagy feltűnést keltett, mert Czernint bukottnak hitték. A gróf holnap kihallgatáson jelenik meg Károly király előtt.

|| **Regénycsarnok.** ||

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irta: Cseres Andor. 43.

A vasakaratu férfi összeszedte pártját, bele oltotta a fegyelmet, élére állott és mivel a parlamenti többség az övé volt, megválasztatta magát a parlament elnökévé és tárgyalás alá vetette a véderőről szóló törvényjavaslatot.

Oriási kavarodás támadt erre az ellenzéken, de a csiny sikerült.

Ujból megindult a népvándorlás az általános, titkos, községenkénti választójog jelige alatt, csakhogy abba kellett hagyni, annyira rosszul sikerült, még a szocialisták csoportosítása sem vezetett eredményre.

A veszedelem e rettenetes idejében történt az is, hogy a szocialisták az általános, titkos, községenkénti választó jog kieroszakolása miatt általános sztrájkot hirdettek, csak a napot nem határozták meg amikor annak kikellett volna törnie.

Hanem ez az eszme annyira általános visszatetszést keltett országszerte, hogy a vezérek célszerűnek tartották egyszerűen lefujni.

XIII.

Bomlódváos területén az új korszakban valóságos amerikai izü programok létesültek.

Ez a város egyszerre fellendült, milliomosok városára alakult; a pénz és hitelintézetek egyre-másra felütötték fejüket, ha egy fiatal ember letette az ügyvédi vizsgálatot sé megszerezte a diplomát, leendő apósa gondoskodott, hogy egy új banh élére jusson akár már vezérigazgató akár mint ügyvéde az intézetnek.

A régi, megalapozott pénzintézetek alig győzték a hitelt megszavazni, minthogy nekik is élniök kellett.

Az ügyvédek ezen az uton ügyfelekhez jutottak, e vigéki birtokosok, kiket szintén elragadott a láz, újabb és újabb alkotásokat szerveztek. Itt az erdőket értékesítették, amott a szántóföldeket osztották fel vagyis parcellázták és eladták mesés áron.

Dr. Brinza Salamon alkotó ereje abban nyilvánult meg, hogy jó helyen fekvő ingatlanok megvásárlására részvénytársaságot alapított, házakat vett lebontatta, bele kezdett a nagy aranyu építkezésekbe, bérházakat emeltek.

Bomlód egyszerre kiemelkedett a szürkeségből, magas bérpaloták ablakai nyíltak szélesített utcákra.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	13,20
Buza 1915. áprilisra	— — —	13,33
Rozs októberre	— — —	9,53
Zab októberre	— — —	7,74
Tengeri augusztusra	— — —	7,30
Tengeri 1915. május	— — —	6,99

Budapesti értéktőzsdé.

Magyar hitelrészvény	—	747,25
Osztrák hitelrészvény	—	561,—
4%-os koronajáradék	—	78,45
Osztr. magy. államv.	—	646,—
Jelzálogbank	—	378,—
Leszámitoló és pénzváltó	—	454,—
Hazai bank	—	264,50
Magyar bank	—	452,—
Keresk. bank	—	3500,—
Rimamurányi	—	556,50
Salgótarjáni kőszén	—	636,—
M. Ált. Kőszénbánya	—	942,—
Közuti vasut	—	548,—
Városi villamos	—	296,50
Adria	—	550,—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 21	3 47	7 33	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 31	3 57	7 43	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradtól indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:58 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 59	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 06	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 22	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 32	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Ha nincs megelekedve szabójával, meri drága vagy rossz szul szab vagy sem pontos, szóval bármikor. Keresse fel **DARABONT** GY. és T. RSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglegi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítek. Valódi angol szövetek.

Elyi és vidéki telefon 980.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő Magyar Takarékszövetkezet

1914. év július hó 1-én megnyitotta

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszés szerinti számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár utján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek utján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hitel igényeit a legutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 2/3 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reális üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknél pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

A Nagyváradai sör jó és olcsó!

Hasonlítsa össze más sörökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül

meg fog győződni arról, hogy

szükségtelen más sört drágábban vásárolnia

Telefon: gyár 439. sz., városi iroda 471. szám.

77227. II. 1914.

Arverési hirdetmény.

A kir. kincstár tulajdonát képező Laczák Márton és Dezső féle éradonyi 100. számú betétben 1266. 1267. és 1268. helyrajzi szám alatti ingatlanok közigazgatási árverés utján eladandók lévén, az árverés megtartására határidőül 1914. évi július hó 27. napjának délelőtti 9 órája Éradony község hivatalos helyiségébe tüzetik ki.

Kikiáltási ár az összes ingatlanokra 800 és 1200 korona.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% át vagy banatpénz gyanánt kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek Éradony község házánál és a kir. pénzügyigazgatóságnál (Pénzügyi palota II. emelet 20. sz szoba) megtekinthetők.

Nagyvárad, 1914. július hó 17-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni " 28 " " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműek zsebkendők, ridikülök pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvétel, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főgynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főgynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévíz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1-60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

13553—1914. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium 54116—1914. számú rendeletével a nagyvárad Orsz. csendőrséka belső területén létesítendő utépítési munkálatoknak vállalatba adása céljából folyó évi július hó 30. napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fog tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

I. Gránit fejkő burkolat készítése;

II. Köröskő burkolat készítése

Ajánlat tehető az összes munkákra, vagy külön-külön mind a két munkanemre.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes érték-papirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatok csak írásban aláírott küldöttségi elnök kezéhez 1914. év július hó 30. napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységárak megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket, ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozásai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1914. július 15-én.

Komlóssy József,

tanácsnok, árverési küld. elnök.

Felhívás.

Nagyvárad város II-ik választókerület első szavazóköreinek az országgyűlési képviselő választókat összeíró bizottsága, az összeírást az adókönyvek alapján is befejezván, felhívom az ezen szavazókörhöz tartozó polgárokat, akik eddig sem a «Tüzoltólaktanyában» sem az adóhivatalban felvétel végett nem jelentkeztek, hogy 1914. július hó 23-án csütörtökön d. u. 5 órától 7 óráig terjedő időben, a városi adóhivatal 14-ik számú szobájában jelentkezzenek annyiival is inkább, mert ezen időn tuli jelentkezések a bizottság által figyelembe vehetők nem lesznek.

Dr Tóth Ferenc,

összeíró küldöttségi elnök.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Foglalkozik a bank és takarékpénztár összes ágazataival. A nyári idény alkalmából ajánlja

safe-deposit osztályát

melyben mindenki saját zárja alatt, úgy a nyári idény alatt, mint egész éven át értékpapirjait ékszereit, okmányait és egyéb megőrzendő tárgyait

biztosan és olcsón

megőrizheti.

A safe-deposit osztály a bankosztálytól elkülönített helyiségben van, mely a legnagyobb biztonság mellett, a legkényelmesebb és legdiscrétébb kezelést teszi lehetővé.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújtunk intézeti helyiségünkben Bémer-tér 4.

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfinyabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleléseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet

12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLERES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jegyvezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszerű hetenként ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamattal mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a posta-takarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzó-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

vilámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsi-palota.)

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi Otthon.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltetnek.

A Katholikus Népszövetség biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **allatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.